

PÉLDAÉRTÉKŰ ALTERNATÍV GAZDÁLKODÓK

Javaslatok az európai mezőgazdaság környezeti és gazdasági fenntarthatóságának biztosítására, Dr. Molnár Mariann, 2023. Letöltés: bit.ly/AlternativMezogazdasag

IFJ. VARGA SÁNDOR

Élő Bolygó Gazdaság

info@elobolygo.hu

Tanúsítás: Demeter

Tagság: Biodinamikus Közhasznú
Egyesület

Hogyan kezdtünk el gazdálkodni?

Budapesten nőttem fel, de már gyermekkoromtól fogva vidékén szerettem volna élni, és belülről jött indíttatás volt, hogy mezőgazdasággal szeretnék foglalkozni. Egy évnyi udvarlás után, még mielőtt összeházasodtunk volna, megkérdeztem a feleségemet, hogy lekötözne-e velem vidékre és mivel azt válaszolta, hogy velem bárhova jön, én már másnapról fogva azon dolgoztam, hogy hogyan tudnánk ezt mielőbb megvalósítani. Mivel a családban volt tőke és akkor még lehetett földet venni, 56 ha-t hamar sikerült megvásárolnunk. Ma már itt van a telepünk, de akkor még nem volt itt sok minden, volt 40 ha rozs és 15 ha erdős, bozótos terület. Mindez 2009 novemberében történt, aztán egy hónappal később megfogant az első gyermekünk, és úgy éreztük, ez egy megerősítés volt arra, hogy jó az irány.

Technológiai megfontolásaink

A kezdetektől fogva biodinamikusan gazdálkodunk, amióta itt vagyunk, itt nem volt sem műtrágya, sem vegyszer használat. Kizárólag holisztikus menedzsmentet alkalmazunk, mert úgy gondoljuk, hogy a gazdaság egy élő organizmus. Megőrzése érdekében biodinamikus preparátumokat alkalmazunk és figyelembe vesszük a kozmikus hatásokat is. A preparátumok két csoportja van: a permetezett és a trágyaoltó, komposztoltó készítmények. Ezek annyiban különböznek a mai szektóktól, hogy alapvetően nem fizikai, hanem szellemi irányvonalak mentén működnek. Ha távol is van a mai tudományos nézetektől, mégis ezt alkalmazzuk, mert elősegítik az elemi, gyógyító folyamatokat és életet adó szubsztanciát alkotnak. Amit a materializmusban hirdetnek, hogy csak az anyag van, azzal mi nem értünk egyet és ezért sokkal összetettebb rendszerben gondolkodunk.

A biodinamikus termelési módszerek használatával tudatosan hozzá tudunk tenni a természethez. Ez egy folyamatos tanulással járó folyamat, amiben a fő szempont a gyógyítás. Ez számunkra egy tudatosan választott életforma, amely áthatja az egész évünket. Minden preparátumkészítés helyi növényekből és szervesanyagokból készül és a végeredménye az, hogy a terményeink is magasabb minőséget képviselnek.

Termelési módszereink

Ahogy említettem a központi magterület 56 ha. Tavaly óta még 413 ha kezdtük el kaszálni. Ezek a területek legelők voltak, de mégis jól látható, hogy a talajéletet helyre kell állítani. A központi területet intenzíven művelték, de 14 évnyi biodinamikus termelésnek köszönhetően, itt már magasabb a talajok tápanyag tartalma, mint az új legelőkön. Hiába nem szántották fel, a kiszórt műtrágyák hatására sokkal kevesebb a hasznosítható tápanyag van a talajokban. A helyreállítást nemcsak zöldtrágya alkalmazásával, hanem állati eredetű tápanyagokkal, a tápanyagkörforgás helyreállításával tudjuk elérni. Egy farm organizmusban a tehéncsorda és a növénytermesztés teljesen integrált rendszert alkot és ez segít a talajokon is.

A rendszer elindítására idő kell, a központi terület esetében 7 év volt, amire beállt a rendszer és működött a vetésforgó, a trágyaellátás, és a gabonatermesztésben is értékelhető eredményeket értünk el. A bió szintnek megfelelően 4-6 tonnát tudunk aratni, amit egy elfogadható mennyiségnek tartunk. A szántóföldi növénytermesztésünk célja a takarmány előállítás, amit nem értékesítünk. A regeneratív no-till módszereket nagyon jónak tartom. Mi csak 6 évente, a vetésforgó végén, amikor a lucernát betakarítottuk, levegőztettük át a talajt. A szántóföldi termelést tehát integráltuk a szarvasmarha tenyésztéssel. Magyar tarkát tartunk, mert kettős hasznú, és a fő árbevételünk a tejtermelésből származik. Robotfejést alkalmazunk, a tejet pedig helyben dolgozzuk fel. Míg ipari tartásban egy tehén napi 50 liter tejet ad és alig 2-3 laktációt képes ellátni, mi tavaly vettünk ki a termelésből egy 16 éves tehenet. Ennek megfelelően kisebb a hozamunk, mert 40 fejestől napi 4-500 liter tejünk van, de az igen jó minőségű mert a fejősök szabadon kijárnak a legelőre. Tartunk még 7-8 ha területen mangalica sertést is, ami nem 8 hónap alatt, mint az ipari rendszerekben, hanem 2 év alatt készül el. Az állatok stresszmentes vágása nálunk nagyon fontos szempont, a termékeinket pedig a gyermekeimnek is jó szívvel adom.

Módszereink kihívásai

Alapvető fontosságúnak tartjuk, hogy a piacon növekedjen az átláthatóság, hiszen a minősített ökológiai gazdálkodásból származó termékekre rá kell írni, hogy bió, de a konvencionális módon előállított termékekre nem kell. Ez komoly kihívás. A gazdálkodókat sújtó nehézségeket pedig úgy lehetne megoldani, ha a termelők összefognak és együtt fektetnek bele a termékeik feldolgozásába. Minden második településen kellene lennie egy tehenészetnek, tejfeldolgozónak és legalább egy vágóhídnak. Ezen kívül szükség lenne még egy malomra, két kovászos pékségre. Amíg 20 éve elképzelhetetlen volt, hogy ilyenekről beszéljünk, most egyre sürgetőbb. Nem lehet cél, hogy fél-évenként új mobiltelefont vegyünk, hanem hogy a kis üzemek kellő támogatást kapjanak. Ha valaki minősített termékeket állít elő és rövid értékesítési láncban adja el, akkor sokkal életképebb gazdálkodást tud fenntartani. Ezzel a fogyasztó is jól jár, mert jobb minőségű, magasabb tápanyagtartalmú élelmiszert tud vásárolni. De ezt csak akkor lehet megvalósítani, ha a feldolgozást és az értékesítést is a termelők végzik el.

Gazdasági fenntarthatóság

A gazdasági fenntarthatóság érdekében jelenleg rövid ellátási láncban kávézóba értékesítünk feldolgozott tejet, tejszínt, krémsajtot. Készítünk még vaját, sajtot, joghurtot is. A jövőre nézve két piaci szegmensen kívánunk jelen lenni, egyrészt bővíteni szeretnénk a HoReCa (szállodák, éttermek, közétkeztetés) partnerek számát, valamint a közösségi mezőgazdaság felé szeretnénk nyitni úgy, hogy a gazdaság köré szerveződő családoknak résztulajdont is biztosítsunk. Így a dobozrendszerre ők lesznek jogosultak, a fejlesztésekre pedig ők biztosítják a tőkét. Ez még csak egy távlati terv, de a megvalósításán már elkezdtünk dolgozni. Úgy gondoljuk, hogy a mezőgazdaság ilyen értelemben nem üzlet, itt a feladat az emberek élelmezése, ezt a csodát pedig csak egészséges környezettel lehet megoldani. A terv megvalósításához fejlesztéseket is szeretnénk eszközölni. Tudnánk munkát adni még 10-12 embernek, mert szeretnénk 2-3 hektáron zöldséget termelni, szabadföldön és fóliasátorban, a tájfajta gyümölcsösünk mellé szeretnénk egy zöldség- és gyümölcsfeldolgozót is felépíteni. Számításaink szerint legalább 200 családot el tudnánk látni élelmiszerral, zöldséggel, gyümölccsel, hússal, tejtermékkel, tojással. Az élelmiszer forgalmazók óriási nyereséget realizálnak, tehát a termelőnek csak akkor lesz fenntartható a gazdasága, ha rövid ellátási láncban dolgoznak.

A konvencionális gazdálkodásról

Már az 1920-as években kiderült, hogy rossz irányban indult el a mezőgazdaság. Rudolf Steiner előadásaiban összegezte a mezőgazdaságról kialakult koncepcióját. Ennek a legfontosabb eleme a farmorganizmus gondolata volt, ami – ha nem is így nevezték – akkor még teljesen természetes volt. A II. világháború után megjelent a műtrágya és az integrált mezőgazdasági rendszerek szétesetek. Már nem volt feladat, hogy marha legyen egy gazdaságban, mert műtrágyával mindent megoldottak. Úgy gondolom, hogy nem a technológiákkal van a gond, hanem azzal, hogy ezek a rendszerek lazítják a személyes kapcsolatot a földdel és az állatokkal. A GPS traktor teljesen önjáró, de ha nem arra fordítom a felszabadult időmet, hogy ápoljam a személyes kapcsolatom ezekkel, akkor minek az egész? Feladatunk van, de biztos nem az, hogy jövőre még több pénzünk legyen.

„A Földet most már gyógyítani kell.”

Nézeteink, módszereink alkalmazhatósága

A rendszer átalakítását kis lépésekben kell elkezdeni. Kéne megynként 2-3 holisztikus szemlélettel üzemeltetett mintagazdaság és egy jó agrárstratégiára, amiben 3-5-10 éves célokat lehetne kitűzni. Az alkalmazhatósághoz az is kell még, hogy különleges munkahelyet teremtsünk, olyanokat, amiben ember és állat is jól érzi magát, mert ha gyógyítunk a tájban, akkor gyógyítanunk kell a közösségben is. Ennek érdekében pedig muszáj, hogy kialakuljon egy morális igény arra, hogy csak jót adok ki a kezemből. A morális igény és termelési mód összefügg. Nem hiszek abban, hogy csak iparival lehet ellátni a Föld lakosságát, miközben a Föld másik fele éhezik. Az alternatívval sokkal többet is el lehetne látni, mert a bolygó jelenleg 13 milliárd embert is el tudna látni élelmiszerral. Ha például megjelenik a sáska, azt kell megnézni miért jött, nem pedig hívni a nagy céget, akik lefűjják a határt. Az összefüggéseket kell keresni.

További céljaink

- Közösségi mezőgazdaság elindítása.

Javaslataink

- Az Agrár Kamara készítsen egy alternatív mezőgazdasági kiadványt;
- Minden biogazdaságnak kötelezővé kellene tenni az állattartást.